

Nr 15.

Av herr **Carlson** i Falun, om skrivelse till Kungl. Maj:t angående utarbetande av vissa normerande bestämmelser till ledning för deklarationsförfarandet.

Vid 1913 års riksdag väcktes av undertecknad, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till ändrad lydelse av vissa paragrafer i förordningen av den 28 oktober 1910 om taxeringsmyndigheter och förfarandet vid taxering m. m., en motion utmynnande i en hemställan, att Riksdagen måtte i skrivelse till Kungl. Maj:t anhålla om utarbetande och framläggande för Riksdagen av förslag till skattefria avskrivnings- eller avsättningskvoter för vanligast förekommande grupper av driftsinventarier och byggnader till ledning för deklarationsförfarandet.

I motiveringen till motionen framhölls bland annat följande: »I Kungl. Maj:ts proposition nr 232 föreslås nya deklarationsformulär med föreskrift bland annat, att inkomst av rörelse eller yrke skall deklarerars till sitt bruttovärde, från vilket sedan de beskattningsfria driftkostnaderna få avdragas vid sidan av vissa allmänna avdrag och likaledes vissa särskilda avdrag för värdeminskning.

Bland dessa avdrag är det särskilt de under begreppet indirekta driftkostnader hörande avdragen för värdeminskning, »som även med noggrant underhåll och aktsam vård drabbar driftsinventarier och byggnader», vilka för näringslivet spela en betydande roll. I punkt 16 av anvisningar för deklarationsblankettens ifyllande föreskrives: »avse gjorda avskrivningar eller avsättningar för värdeminskning olika slags tillgångar med väsentligen olika varaktighet, redogöres härför i särskild bilaga», samt under särskilda avdrag för värdeminskning: »För att avdragen skola medgivas, skall nöjaktig utredning om deras befogethet lämnas». Motiveringen till

åtminstone denna senare föreskrift återfinnes i departementschefens yttrande: »De numera vunna erfarenheterna om tillämpningen av de nya skatteförfattningarna giva emellertid anledning antaga, att i ett stort antal fall taxeringsmyndigheterna låtit sig nöja med obestyrkta eller icke tillräckligt styrkta uppgifter till stöd för avdragen och således, i strid med lagens mening, visat för stor eftergivenhet för avdragsanspråken. Att till förebyggande härav något bör göras, synes klart, och förslaget upptager i sådant syfte en i formuläret inlagd erinran om vikten av en nöjaktig utredning i varje fall.»

Det pålägges sålunda deklaranter bevisningsskyldigheten för att de honom påyrkade avdragen äro berättigade, en sak, som för deklaranter måste medföra svårigheter, liksom ock för taxeringsmyndigheterna att pröva vad i sådant hänseende kan vara skäligt. En hel del tvister rörande storleken av sådana avdrag hava avgjorts i högsta instans och därvid fått olika utgång, synbarligen beroende på den utredning klaganden lyckats åstadkomma. En sådan sakens ordning kan näppeligen vara förenlig med en modern skatteförfattnings strävan efter enhetligt och rättvist bedömande från taxeringsmyndigheternas sida och kan ej heller bringas i samklang med departementschefens uttalade grundsats, att »taxeringsarbetet får icke ytterligare försvåras och invecklas.»

Det synes vara en logisk utveckling av vår skatteförfattning, att i densamma fastslås vissa objektiva grunder för beräkningen av åtminstone gränsvärdena för skattefria årliga avskrivnings- eller avsättningsprocenter för vanligast förekommande grupper av driftsinventarier, allt efter ändamål och användningssätt, samt byggnader, efter byggnadsmaterial och ändamål, till ledning för deklaranter och taxeringsmyndigheter. Att fastslåendet av sådana fasta avskrivningskvoter kommer att vara förenligt med svårigheter samt att de, en gång fastslagna, dock tidvis måste underkastas justering, är påtagligt, liksom att från skatteteknisk synpunkt vissa betänkligheter komma att höjas mot en sådan ordning. Risker av fasta avskrivningsprocenter torde väl kunna motvägas av föreskrift att i beträffande företags räkenskaper den verkställda avskrivningen eller avsättningen skall uppgå till minst samma procentbelopp, samt därigenom att prövningsrätt förbehålles i speciella fall. Även om i enstaka fall härigenom avdrag skulle förekomma till större belopp än den faktiska värdeminskningen, bleve resultatet härav närmast en konsolidering av vederbörande företag till båtнад för framtida vinstmöjligheter och sålunda förhöjd skatteförmåga.

I bevillningsutskottets betänkande nr 60 framhålles beträffande den i motionen åsyftade utredningen, att en sådan skulle, efter utskottets uppfattning, möta de största svårigheter: »För de vitt skilda slagen av inventarier och byggnader, som här komme i fråga, skulle krävas en mångfald olika kvottal, och varje särskilt kvottals utfinnande måste i sin ordning ske under olikartade hänsyn. Därtill kommer, att värdet av det tilläventyrs vunna resultatet, på grund av de ständigt växlande förhållandena på särskilt industriens område, alltid bleve mera tillfälligt. Kvottabellerna behövde med korta mellanrum justeras. Utskottet har därför ansett motionärens förslag icke böra föranleda någon åtgärd.»

Utskottet torde i någon mån hava överskattat svårigheterna särskilt inom industriens område. Inom de industriella sammanslutningarna torde i detalj utarbetade, från industriens synpunkt önskvärda, på erfarenhet byggda avskrivningskvoter i procent av anskaffningsvärdet för anläggningar, maskiner, inventarier etc. inom skilda industrigrenar redan föreligga.

I detta sammanhang kan anföras, att i vårt grannland Norge fastslogs 1912 av riksskattekommissionen »procentsatser for aarlige lovbevalte avskrivninger i anledning av værdiforringelse ved slit og forældelse av følgende hovedgrupper: skiber og fartøier, industrielle anlæg og maskiner, landbruksbygninger m. v. til veiledning for ligningsmyndighederne», sedan kommissionen givit privatintressena och deras sammanslutningar tillfälle att framföra sin syn på saken.

På grund av det anförda får jag hemställa,

att Riksdagen måtte i skrivelse till Kungl. Maj:t anhålla om utarbetande av gränsvärden till skattefria avskrivnings- eller avsättningskvoter för vanligast förekommande grupper av driftsinventarier och byggnader till ledning för deklarationsförfarandet.

Stockholm den 20 januari 1914.

Carlson
i Falun.

